I. évf. Kis-Czell, 1897. deczember 19. 15. szám.

Kemenesaljai Lapok.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG: Sárvár Fő utcza Gáyer ház 35. szám alatt.
KIADÓHIVATAL: Kis-Czell Iskola utcza 69. szám alatt.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos Merei Gracza György.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr. negyedévre 1 frt 25 kr. Hirdetéseket és Nyilttéri közleményeket felvesz a kiadóhivatal.

Értesités.

Tekintettel arra, hogy korábbi számu lapunkban közzé tett felhivásunkra, folyó évi deczember 15-ig bezárólag sem a hátralékos előfizetők, az előfizetési pénzeket be nem küldötték, sem pedig azok, kiknek előfizetésök november végével lejárt, előfizetésüket az emlitett határidőig meg nem ujitották — mi pedig nem vagyunk abban a helyzetben, hogy egy lapot a saját káronkra oly közönség számára fenntartsunk mely a közérdekért 1—2 frtot sem hajlandó áldozni, s inkább óhajtja talán a homályban maradást, mintsem magáról bár egy szerény hirlapocska által is életjelt adjon, — azzal tartvan, hogy hallgatni arany, szólani csak ezüst — elhatározásunkhoz képest, a „Kemenesa[illegible] mint ilyennek [illegible] tovább[illegible] és egy [illegible] mint Sárvarott megjelenő „[illegible] és Sárvári Lapok" inditása iránt az illetékes tényezőkkel a tárgyalásokat folyamatba is tettük.

Felkérjük ennélfogva azon mélyen tisztelt féleves előfizetőinket, hogy a mennyiben a közelebbről megjelenendő „Kemenesaljai és Sárvári Lapok"-ra nem reflektálnak, egy 4-ed évi előfizetési pénzeik iránt, egy levelező lapon rendelkezni sziveskedjenek.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

A kis-czelli szellemi tőke.

(G.) Volt idő midőn [illegible] fölkozásunkat fejeztük ki, hogy egy [illegible] városka a milyen Kis-Czell, [illegible] intelligens lakóval dicsekedhet[illegible] nél fogva oly nagy szellemi [illegible] viszi, a mekkorát az ország s[illegible] deszett tanuscsaval büszke[illegible]

Meg [illegible] [illegible]nnél győződve, [illegible] pihent egy, egymás után [illegible]ja szólni azokat az üdvös és okos eszméket és gondolatokat, melyek által Kis-Czell város fejlődését, szépitését, polgárainak jóllétét, pangó társadalmi életének fellendülését szolgálni lesz hivatva lapunkban.

Megvoltunk győződve, hogy a vezér szerepre hivatottak, nagy tudásuk és tapasztalataik tárházát felfogják használni annak a jobb sorsra érdemes törekvő kis város és vidéki érdekeinek, közügyeinek — melyben talán még bölcsőjök is ringott.

Fájdalom! Ki kell mondanunk, hogy csalódtunk.

Ugy látszik, a közügy, a közérdek ma már senkit sem lelkesit.

Mindenben és mindenütt az anyagias elvu irány dominál.

Mit törődünk az összesség érdekeivel? Mit törödjünk a társadalmi és közművelődési érdekekkel, közokt[illegible] közgazdasággal, a [illegible] kődök [illegible] [illegible], hogy Kis-Czell [illegible]za, ipara, kereskedelme gyorsan fejlődjek s olyan lendületet nyerjen mint a milyen méltó lenne egy olyan vasuti gócz ponthoz a milyennek paratlan módon Kis-Czell maholnap fejlődik?

A [illegible] vasutunkon az osztrák határszéltől Budapestig, csak meg a győri vasuti állomás forgalma lesz nagyobb a Kis-Czellinél.

És mit teszen Kis-Czell város vezérlő eleme, hogy fejlesze a várost, emelje annak kulturáját, közoktatását, kereskedelmi forgalmát? semmit. Még egy állandó gyümölcsös kofát sem látunk a piaczán heti vásár napon kivül.

TÁRCZA.

Egy percz.

Olvasgatok. Egy percig megpihenve,
A könyv foltott mezőnyén nesek el,
S úgy érzem, mintha szente kuliszmak
Körötte a falak, mint egy lepel.

Az messze szállt a lelkem. Tarka képek,
Tünékeny álmok, vén melodiák
Egymást váltják rohanva... S olyan édes
Az a szakadó összeviszonyság.

Minden, mi szépnek a jövő kecsegtet,
S mivel gazdagnak részesedett a multt,
Egy óra, mely már-már kétséghe ejtett
Egy-egy virág, a mely nekem virult...

Az mintha tisztább, jobb lennék ilyenkor
A földtől messzebb, éghez közelebb...
Fölcsillanó remény és szánalmozott hit,
Maradjatok még, csak egy kevesel!...

Egy percz... Aztán a képek elmosódnak,
A négy ridegfal, im! megint befog,
A könyv felütve feksik itt előttem...
Hol is maradtam?... S tovább olvasok.

ALBA.

Azok a jó magyarok.

Irta:

Gyarmathy-Zsigánné.

Bizony ők! most sokan, sokan vannak még, a kik szivükre vették a kelet hegyek között élő szegény magyar nép ügyét, a kik segédkezet nyujtottak, hogy házi iparát, az remtsünk nekik. Most a kezdetén rendkivül sokat fáradt a kalotaszegi varrottasért.

Kállayné grófi Bethlen Vilma. Az erdélyi leány ismerte az otteni viszonyokat és szannal, lelkes pártfogásba vette a jó ügyet, annyira, hogy Kalotaszeg házi ipara csaknem háttérbe szoritotta egy darab bosnyák gyermekeket, a kiket, a nemes grófnő saját kezüleg varrt téli ruhákkal szokott ellátni. Egy egész télen árulta bécsi palotájában a parasztvarrást, a mi pedig nem ka fáradságán valóban nemes cselekedet. Akkor télen pedig a kalotaszegi gyermekeknek is jutott téli ruhára és bőven szállt az áldás [illegible] ki szerettük fárasztott.

Ugyan [illegible] idősb. áldásosan működött Budapesten.

Gróf Károlyi Fiborné. Az erdélyi bazárban kiállitott varrottasoknak hivekat gyujtött a magasabb körökben és valóban hálára méltó fáradsággal épen ugy terjesztette a varrottast, mintha csak ő is erdélyi grófnő lett volna. De hát a masokért való fáradozás helyben kötve, az a nemes sziv öröme.

Bezicsky Gáborné, gróf Bethyány Ilona, szintén tanitott valamit azért a házi iparért és házi ipartól. Egy alkalommal olyan jószág magyarszivel küldött vissza valamit, melyen még most is mosolygok, ha eszembe jut. [illegible] menő grófnéhoz egy láda varrottas, részben a szülőszemek ajándékaiban, részben pedig, hogy terjesszé ismerősei körében. Véletlenségből a varrottas közé tévedt egy olló, mit a grófnő ezekkel a szavakkal küldött vissza: „Küldöd vissza az ollót, pe-

Köteleszé [illegible] azonnal az [illegible] [illegible] [illegible]

A mű ugyanis nem volt idegen kézzel másolva, ami pedig egy modern szinmű alapja. Hiába hivatkoztam arra, hogy ha idegen kéz nincs is benne, de annál több idegen gondolat — ez mitsem használt.

És azt hiszi ön, kérdé az igazgató kajánul mosolyogva, hogy mi a szindarabokat oly melegen adatjuk elő, mint ahogy megirják?

Ez a kijelentés nagyon alávaló gyanusitás volt, a mennyiben én sohse hittem ezt. Sőt. Én már régóta tudom, hogy meleg darabokat csak kibült szerzőktől játszanak.

Mégis egy borus őszi nap reggelén azt az értesitést kaptam, hogy darabomat eljátszák. Korántse tessék azonban hinni, hogy a direktor talán saját jószantából hatarozta el darabom előadását. Oh nem! Hanem a lapok általános tamadásai következtében, melyek unisono azzal vádolták, hogy a [illegible] niusst agyonnyomja, m[illegible] bamloken [illegible]

[illegible] a sorok közt elhevezés alatt pláne egy olyan csinos szinésznőre esett, ki rendesen [illegible] Mama szerepeket játsza.

A vehemens támadások következtében tehát azt hatarozta el a direktor, hogy pro primo: irószatalát egy másik szobama helyezi át és nehogy állása megrendüljön, ezentul sohsem fog állni, hanem mindig ülni — az irószatal előtt; az oly darabot pedig, melyet a dramaturgok különben egész tetszetős dolognak tartanak — előadatja.

S ettől a pillanattól kezdve vagyok én a legszerencsetlenebb ember. Miért? azért!

Mikor a direktor darabomat elfogadta, következő hirecskék jelentek meg lapjainkban:

„Hajnali Hirlap." Uj szinmű. A Nemzetközi Szinház tágyvelejű igazgatóját ismét becsapta valami idegen, de hazai iró. A jeles férfiu, kinek neve sajnos, nem lett indiaskréciónkra bizva — egy darabját fogadtatta el paralyais progressivában szenvedő által, melyet mint értesülünk eljátszani is szándékozik. Ám lássuk!

„Hirecsarnok." Ismét uj marhaságra van kilátásunk. A Nemzetközi Szinház valami ismeretlen embertől uj darabot fogadott el — állitolag. Hát vak is lett már a boldogtalan, hogy minket nem lát. Vagy mi nem tudtunk volna különb szamaráságot irni? Jól nezünk ki! A darab hir szerint szinre is fog kerulni. Allunk el!

„Márczius Idusa." Szinmű három felvonásban. Ilyesmivel fenyeget a Nemzetközi Szinház igazgatója. Egy embertől [illegible] lentéktelen, hogy [illegible] tem, [illegible] kezdt[illegible] [illegible] rultem, egy szinművet

Nem fogunk vele sokat teketóriázni.

. . . A [illegible] a következőképp nyilatkozik a lapok:

„Hajnali Hirlap!

Sajnos, de vig hivatásunkkal járó szomorú kötelesség megemlékezünk arról a párjét [illegible] botrányról, mely a Nemzetközi szinházban játszódott le tegnap este. Hihetetlen vakmerőséggel egy ismeretlen iró szinmű tituluса alatt megirt (?) bűlyeséget adtak le imádott fő- és székvárosunk közönségének. Magunkat és a közönséget tisztelj[illegible] meg azzal, ha az előadott mű birálatába nem bocsátkozunk. Megelégszünk azzal, hogy ime átadjuk őt a közmegvetésnek.

Hirecsarnok.

Ha tévedni emberi dolog, akkor a Nemzetközi szinház igazgatója kegyetlenül tévedett, mikor azt hitte, hogy a közönség megtorolatlanul fogja hagyni azt a qualifikálhatlan támadást [illegible] yet a tegnap esti előadott darabbal [illegible] ellenintézett Ámbátor a darab, ug[illegible] lánosságban nem is olyan rossz — de [illegible] ben ennek a firváynságnak annyi, i[illegible] hibája van, hogy a szerzőt, ha most [illegible] volban volna, képes volnék egy jól [illegible] lövéssel letériteni! Érdekes, hogy [illegible] szivja, kiről köztsmert dolog, [illegible] könnyen lehet zavarba hozni — miko[illegible] lépett, mélyen elpirult és s[illegible] birta elhebegni. Közö[illegible] ségét jellemzi, hogy [illegible] nyugodtan tarte[illegible] gony le[illegible]

[illegible] korántse[illegible] nyilatkozása volt, hanem [illegible] szerzőt a függöny elő csalja [illegible] erdemelt rothadt almák [illegible] résszesitték. De es a ravasz [illegible] segitett magán, hogy egyik kezén [illegible] másikon pedig általánosan tisztelt [illegible] vezette a kozönség elé, igy teh[illegible] a muvészek irónti tiszteletből, k[illegible] volt lemondani arról az élvezetről, h[illegible] jeles szerzőt meggyalázza.

Késő-éjjeli órákban értesülünk [illegible] hogy a jeles férfiu sorát mégnem fog[illegible] kerülni, mert néhány neves szi[illegible] holnap szétandó, értekezleten [illegible] rozni, hogy ezt a szalakodó embert [illegible] nyilt utczán fogják szaltálni. Kutyakorbácsot neki!!

. . . . Ennek után a kritikák [illegible] nem maradt más hátra, mint tegnap 5 [illegible] kölcsön kérnem, melyért holnap egy revolvert fogok nézni.

V. J.

Dr. Hógyes korszakos találmánya

Asbest-talpbélés

Kőrvinyjik az Asbest-talpbélest czipőszerészektől.

Felnőtteknek 35-45 számig 1 frt 20 kr.

Gyermekeknek 20-34 számig 60 kr csak utánvét mellett.

Dr. Hógyes találmányát szabadalom védi minden országban. — Bővebb felvilágositást készséggel ad

„Az Első magyar asbestáru gyár"

Budapest, VI., Szív-utcza 18.

Kis-Czelben kizárolag

REIF DÁVID urnal kapható.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

Mihle Sándor

takarékpénztári könyvvezető KIS-CZELL.

Legdivatosabb ékszerek, lánczok, gyűrűk, a legkitünőbb svajczi szebórák, ébresztők, diszes ingaórák stb. a legolcsóbban vásárolhátók egy k á s z p é n z b e n mint

előnyös részletfizetésre

5 évi jótállás mellett.

SERÉNYI

elsőrangu arany, ezüst, ékszer- és óra-gyári raktárban

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 34. sz. I. emelet.

Audemars Fráres genfi órагyár vezérkepviselete.

Az orosz czár udvari szállitója.

Ő felsége I. Ferencz József legmagasabb elismerése 1873.

Vidéki megbizásokra különös gond fordittatik.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

I. évf. Kis-Czell, 1897. december 12. 15. szám

Kemenesaljai Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
Sárvár Fő utcza Gáyer ház 38. szám alatt.
KIADÓHIVATAL
Kis-Czelli szigh utcza 69. szám alatt.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos
Merel Gyula György.

Egy évre 5 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frt 25 kr.
Hirdetéseket és Nyilttéri közleményeket felvesz a kiadóhivatal.

Értesítés.

Tekintettel arra, hogy korábbi számu lapunkban köszö tett felhivásunkra, folyó évi december 15-ig bezárólag sem a hátralékos előfizetők, az előfizetési pénzeket be nem küldötték, sem pedig azok, kikhez előfizetésük november végével lejárt, előfizetéseket az említett határidoig meg nem ujitották — mi pedig nem vagyunk abban a helyzetben, hogy egy lapot a saját kárunkra ely közönség számára fenntartsunk mely a közérdekért 1—2 frtot sem hajlandó áldozni, s inkább óhajtja talán homályban maradást, mintsem magáról be egy szerény hirlapocska által is életjelet adjon, — azzal tartván, hogy hallgatni arany, szólani csak ezüst — elhatározásunkhoz képest, a „Kemenesaljai Lapok" mint ilyennek Kis-Czelliben való tovabbi [illegible]k: és egy [illegible]pon, mint Sárvarott megjelenő „Kemenesaljai és Sárvari Lapok" inditása iránt az illetékes tényezőkkel a tárgyalásokat folyamatba is tettük.

Felkérjük ennélfogva azon mélyen tisztelt féléves előfizetőinket, hogy a menynyiben a közelebbről megjelenendő „Kemenesaljai és Sárvári Lapok"-ra nem reflektálnak, egy 4-es évi előfizetési pénzeik iránt, egy levelezőlapon rendelkezni sziveskedjenek.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

A kis-czelli szellemi tőke.

(—) Volt idő midőn csodálkozásunkat fejeztük [illegible] kis varoska a milyen Kis-Czell, oly számos intelligens lakóval dicsekedhetik, s ennek oly nagy szellemi tőkét képviselő, a mekkora az ország számos rendezett tanacsczal biró városa sem.

Meg voltunk róla szentül győződve, hogy az a sok [illegible] egy, egymás után fogja szülni azokat az üdvös és okos eszmeket és gondolatokat, melyek által Kis-Czell város fejlődését, szépitését, polgárainak jólétét, pangó társadalmi életének fellendülését szolgálni lessz hivatva lapunk [illegible] nagy tudásuk [illegible] tapasztalatuk tárházát felfogják használni annak a jobb sorsra érdemes tőrvő kis város és vidéki érdekeinek, közügyeinek — melyben talán még holcsőjük is ringott.

Fájdalom! Ki kell mondanunk, hogy csalódtunk.

Ugy látszik, a közügy, a közérdek ma már senkit sem lelkesit.

Mindenben és mindenütt az anyagias elvu irány dominál.

Mit törődjünk az összesség érdekeivel? Mit törodjünk a társadalmi és közművelődési erdekekkel, [illegible] közgazdasággal, a szegények és szükölködők sorsának avitasával?

Mit törödjünk azzal hogy Kis-Czell város piacza, ipara, kereskedelme gyorsan fejlődjék s olyan lendületet nyerjen mint a milyen méltó lenne egy olyan vasuti gocz ponthoz a milyenné páratlan modon Kis-Czell maholnap fejlődik?

A mi vasuti vonalunkon az osztrák határszéltől Budapestig, es [illegible] győri vasuti á[illegible] orgalma lessz [illegible] Kis-Czellinek.

Es mit teszen Kis-Czell varos vezérlő eleme, hogy fejlessze a várost, emelje annak kulturáját, közoktatását, kereskedelmi forgalmát? semmit. Még egy állandó gyümölcsös kofát sem látunk a piaczán heti vásár napon kivül.

TÁRCZA

Egy percz.

Olvassatok. Egy percig megpihenve,
A könyv fölött merengőn nézek el,
S úgy érzem, mintha szárnyra kulundnék
Köröttem a falak, mint egy lepel.

És messze száll a lelkem. Tarka képek,
Tünékeny álmok, vén melodiák
Egymást váltják rohanva... S [illegible] édes
És a sóhkellő öszszevisszaság.

Minden, mi szépnek a jövő kecsegtet,
S mivel galádul rázsedett a mult,
Egy óra, mely már-már kétséghe ejtett
Egy-egy virág, a mely nekem virult...

És mintha tisztább, jobb lennék ilyenkor
A földtől messzebb, éghez közelebb...
Fölcsillanó remény és szétmúlott Itt,
Maradjatok még, csak egy kevesét!...

A négy rideg fal, im! megint befog,
A könyv feltétve fekszik itt előttem.
Hol is maradtam?... S tovább olvasok.

ALBA.

Azok a jó magyarok.

Irta:

Gyarmathy Zsigáné.

[illegible] mert sokan, sokan vannak [illegible] szivükre vették a kék hegyek között élő szegény magyar nép ügyét, a kik [illegible] kezet nyújtottak, hogy házi ipart teremtsünk nekik. Már a kezdetén rendkivül sokat fáradt a kalotaszegi varrottasért.

Kállayné gróf Bethlen Vilma. Az erdélyi leány ismerte az itteni viszonyokat és szomorral lelkes pártfogásba vette a jó ügyet, annyira, hogy Kalotaszeg házi ipara csaknem háttérbe szorította egy darab időre a bosnyák gyermekeket, a kiket, a nemes grófnő sajátkezüleg varrt téli ruhákkal szokott ellátni. Egy egész télen árulta bécsi palotájában a parasztvarrást, a mi pedig nem kis fáradság és valóban nemes cselekedet. Akkor télen pedig a kalotaszegi gyermekeknek is jutott téli ruhára és bőven szállt az áldás arra, a ki érettük fáradozott.

Ugyan az időtájt aláadósan működött Budapesten.

Gróf Károlyi Tiborné. Az erdélyi bazárban kiállitott varrottasoknak hivekat gyűjtött a magasabb körökben és valóban hálára méltó fáradsággal épen ugy terjesztette a varrottast, mintha csak ő is erdélyi grófnő lett volna. De hát a másokért való fáradozás nincs helyhez kötve, az a nemes szivösztönt.

Benicsky Gáborné, gróf Bathyány Ilona, szintén tenni akart valamit azért a házi iparért és tett is sokat. Egy alkalommal olyan jóizü megjegyzéssel küldött vissza valamit, melyen még most is mosolygok, ha eszembejut. Ugyanis ment a grófnéhoz egy láda varrottas, részben a vendégszobák ágynemüire, részben pedig, hogy terjessze ismerősei körében. Véletlenségbol a varrottas közé tévedt egy ollóó, mit a grófnő ezekkel a szavakkal küldött vissza: „Küldöm vissza az ollót, pedig — nagyon jó!..."

Kötetekre menne azoknak az érdekes leveleknek a száma, melyeket az ország minden részéből és külföldről kapok varrottas ügyben. Sok jellemző van a sok levélben és az emberismeret nagy tudományában nagyon elősegiti az iró embert. Különben is szoros kapcsolatban van az én szerényke irodalmi működésem a népiparral: egyik segitete elő a másikat. Különösen a mi áldott József főherczegünk gyönyörü ismertetése után szamtalan ilyen kezdetü levelet kaptam: A „Ha-

Nincs a varrottasnak egy valamire való társalgó és olvasó köre, nincsen bár egy négy osztályu polgári iskolája, nincsen dal[illegible], nincsen korcsolya egylete, nincsen [illegible]llandó piacza, nincs semmi a mi a kö[illegible]nség[illegible] korral haladó irány ban fog[illegible]lkoz[illegible]y es érdeklődését éb[illegible]

De mégis van valami a mi nevezetes — van 20—30 tagból álló uri kaszinója és évenkint 3—4 uri bálja. Nem elég nagy haladás ez a mai szabadelvű és demokratikus világban!

És hogy állunk a társadalmi élettel? Úgy hogy Kis-Czellben nem ismernek mai urat csak a ventrit; ott a polgár nem ember, vagy legalább nem olyan ember a kivel egy asztalhoz leülnek az urak.

Végtelenségos ósdi előitéletes, exclusiv társadalmi felfogások uralkodnak. Lenézik, megig nézik egymást — ki vagyok é[illegible], ki vagy te?!

Ezért nem lehet Czellben semminek lendülni.

A huza vona, irigykedés és üres gőg, előitélet stb. megbuktatta a polgári kaszinó tervét akkor midőn már 50 tag jelentkezett: megbuktatta a karácsonyi bazár tervét akkor midőn 34 párt[illegible] jelentkezett; agyon halgatta a felvetett korcsolya pálya tervét, s most azon fáradozik, hogy megbuktassa a „Kemenesaljai Lapokat."

Es mindez sikerülni is fog, a még meg nem érik Kis-Czell városa a halálra, s a mig nem emancipálja magát a varrottasnak közönsége azon befolyások alól, melyek nem a közügyek iránti meleg érdeklődésből, hanem önző személyes érdekforrásokból fakadnak.

Nincs tehát Kis-Czellben tenni, javitani való; nincs téma a megvitatásra, nincs semmi jó eszméje a kis-czelli elméknek.

Nem mondhatja senki, hogy nem miveltünk derék dolgot, s nem mentünk előre, a hogy irta egy volt barátunk a „Kemenesaljai Lapok"-ban, de ha a kis-czelli szellemi tőkéből egy szemernyit sem produkálnak támogatására a Kemenesaljai Lapoknak, akkor furcsa véleményt kezdünk táplálni még erről a szellemi tőkéről is.

Vagy saját lapjokat is lenézik, megvetik és kicsinylik? tessek kivenni kezünkből s magas szinvonalra emelni a közügyek érdekében — mi azonnal félre állunk s örommel fogjuk szemlélni; de ne tessék csak azért akarni kiütni kezünkből, mert a kis czelli szellemi tőkét genirozza.

A mai társadalom!

Ha vissza tekintünk a jelen század közepére és taglaljuk abban az emberek egymáshoz való viszonyait, szokásaikat, baráti szeretetüket, őszinteségüket és nyiltszivüségüket, — nem különben hazájuk iránti lelkesültségüket, gondolkodóba ejt, hogy mi idézhette elő az attól való azon óriási eltérést, melyet ma a nagy társadalomban ész lelhetünk.

Ez egy oly téma, melynek megfejtéséhez alig találhatunk módot és elég időt, hogy azzal tüzetesebben foglalkozhassunk.

A társadalmi zendnek egymásból kifolyó láncolatos meleg sugarai éltető békitő és megnyugtató hatása elsötétült és [illegible]ba ejti azon gondolkodókat, kik egykor, egy jobb kornak éltető elemei voltak, hogy mi idézhette elő ezen változást, mely annyi egyenetlenség és [illegible]ti gyülöletnek kutforrásai. Valjon felvilágosodása az emberiségnek, vagy a tévutakon járó nevelés vagy a magasabb oktatás, mely az ifjabb nemzedéknek önállóságot, előrelátást, avagy helyesebb itélatétet teremtette meg — hisz az ezt megelőző kornak is voltak kimagasló alakjai, kiknek teremtő képességük még mai napig is hirdetik az emberi nem boldogulhatására való ut irányt, kik a jólét egyetértés és az önzetlen baráti kötelékeknek mesterei voltak.

Vagy talán a társadalom anyagi hanyatlása, melybe a rendszertelen gazdálkodás, avagy vezérszerepre való aspirálása juttatta? ez sem idézhette elő ezen rohamos változást, mert ebben sinlődő emberek mindig voltak és lesznek is. Ez egy átmeneti korszaknak a kifolyása, hol az emberek egy bizonyos cél felé való törekvése saját maguk tökélletesbitése egymástól való függetlenitése és önállósága felé irányit, — ez szakitá meg egy bennem látható időre az önzetlen baráti kötelékeket.

A társadalom e tekintetben hasonlit azon termő fához, melynek gyümölcse bizonyos rövid időközökben éri el egymásután következő éretségét és élvezhetőségét. Ilyen a mai társadalom is, melynek megérésához nem csak kellő nevelés és oktatás szükségeltetik, hanem idő is, hogy abban kifejlődhessék. Ezen fejlődési stádiumot érzi ma mindenki és azok, kik ettől elmaradnak, olyanok lesznek, mint a háborgó tenger, kik viharos magatartásuk és erőszakoskodásuk mellett akarják maguknak azt kivinni, mit más egy egészséges gondolat által megszerezhet. Es a mai társadalom bomlasztó hatása!

Az emberek nem törekszenek társulni, mivel egyesek, kikben a józan haladás és önállóság az egészséges itélő és alkotó képesség már észrevehető, a gyengébbek ettől inkább szégyenkezve eltávolodnak, sem hogy ehhez jobban közelednének.

Feltámad azokban az irigység és különböző kerülő utakon és mindenféle kárhoztató ösellel iparkodnak arra elkedvetlenitő hatást gyakorolni, hogy megak adályoshassák saját boldogulhatására való jó irányban való törekvését és a társadalomból való kimagasodhatását. Ez az a irigység, mely különösen

---

vasc aljáu élő nép kézi munkája érdekel. Aztán jött még egy körülmény, a mi otthonossá tett a már eddig is szeretett parasztházban. A „Kalotaszegi album" szerkesztői hozzám fordultak, a régi [illegible]ért.

Ettől kezdve még nagyobb buzgalommal kutattam a tulipános ládák mélyeit és [illegible] minden stilszerű régi mintát, hogy segitségükre legyenek a buzgó szerkesztőknek, a kik lelkiismeretes munkáikon kivül mást nem áldozhattak a jó ügyért.

A „Kalotaszegi album" szépen sikerült; a mintái egytől-egyig mind eredeti régi minták, épen ugy, mint az általam terjesztett varrottas és erre figyelmeztetem is az érdeklődőket, mert már rossz visszaélés történt ezzel a szép ősi munkával; és én nem gondolom eléggé felvilágositani a közönséget, hogy egy darabot se vásároljon, a mi kimosva, mert az ilyen darabok mosás [illegible] szinőket veszteve megfestik a vásznat és [illegible] nem hoznak diszőséget az ősi munkára!

A mint az album részére gyüjtöttem a munkákat bizony nagyon megörvendtem, most már hozzájutottam ahhoz a négy párnacsuphoz is, melyet előbb semmi nem tudtam megkapni. Ugyanis az a négy csup volt az, mely az 1885-iki orsz. kiállitáson a kalotaszegi szóba bejáratát diszitette s melyet Rudolf trónörökös akkor ugy megdicsért. A lapok is felemlitették a stilszerű remek darabokat. Én is irtam arról, valamint irtam mindig, a mikor ugy itéltem, hogy azzal szolgálhatok a jó ügynek. Czélom volt megismertetni ezt a vidéket az ő gyönyörü varrottásával és ezt a czélt elisértem: a varrottas hires lett és még hirezebb a pompás fodorvászon. A varrottast varják már sok felé, de a fodorvásznat nem tudják sehol szőni, csak Kalotaszegen.

Aztán, a mint ismertetéseim után jöttek az érdeklődőlevelek, kezdett az én csüggedő reményem is ujra éledezni. Mert bizony-mármár ott voltam, hogy fél uton megálljak; fölötte nagy volt a magamra vállalt teher; hosszuk voltak a telek, sok volt az éhező család: mindnek munkát adtam, a munkát azonnal fizettem s ez teljesen kimeritett. Ez időtájt jött segitségemre sok lelkes nő, a kinek valóban nagy érdemük van abban, hogy e szép jövőjü házi ipart megteremthettem.

Telony Karolyné a művészkörökkel ismertette meg a varrottast, az ő varrottas ruhája után készittetett egy gyönyörüen himzett ruhát Munkácsyné is. A minden jó ügyet nemesen felkaroló báró Josika Samuné. De Gerando Antonia, Zeik Ila, most már herczeg Odescalchiné, Barczai Domokosné, Gegenbauer Józsefné, az erdélyi főbb körökben terjesztették. Nagy buzgósággal és sikerrel árulták a magyar parasst varrást: Radnay Bella, Lippich Gusztávné, Zorkóczy Ilona, Hegedüs Sándorné, Vécsey Istvánné, Bognár Vilma, Nagyné Farkas Mariska, Nemesányi Adél, Gaál Imréné, Szegedyné, br. Gerbiczy Irma és még nagyon sokan. Jelenben is fáradozik a sikeres terjesztéssel néhány nagyon buzgó, áldott szivü honleány: Rákosi Szidil, Vértesy Józsefné, Wohl Janka, Ambrozy Etelka, Bacsó Antalné, Korbayné, Ravasz Ilona és Khendl Jánosné: ők még mindig nem fáradtak bele a jó ügy támogatásába. Gróf Teleki Sándorné pedig a multi nyáron megnyitotta Angliának egy előkelő palotáját a kalotaszegi varrottas előtt.

Jókai azt irta egyszer, hogy könnyü neki annyit dolgozni, mert munkatársa az egész ország! Ugy nekem is segitőtársam a népiparban az asszonynyak java része. Azok a jó magyar urnők!

kisebb helyeken tapasztalható, hol az emberek gyakrabban kénytelenek napi teendőiknél fogva egymással érintkezni mint nagyobb városokban.

Ez egy oly kárhoztatható eljárás, melyet minden nemesen érző embernek megakadályozni és az ezt szitó egyénnek kipuhatolhatása válna főkötelességévé. Ezen társadalmi irigység rossz irányu csirájáit minél gyorsabban kell elfojtani, mivel a rossz példa mindig többeket tud a kis hitüekből maga köré csoportositani, mint a jó, mivel azoknak száma mindig több a helyesebb gondolkodni tudók számánál.

Tudással soha se imponáljunk, mert ez henczegésnek tünik fel — a henczegő természetü ember pedig rendesen összeférhetlen, alattomos ki a társadalmi összetartás mindig főbontó eszköze.

Van a más társadalomnak még egy más rossz szenvédélye a feltünési viszketegség; ez gyakran örvénybe sodor egyeseket, kik még vonaglásukban segitségért könyörögnek, de meghallgatásra nem méltatják. Ez a gyávaság netovábbja; mert ha valaki oly időben gyakorolta ezen lenézendő gyengeségét, mikor még azt anyagi helyzete némileg megengedte és észszerületlenségének korlátot vonni nem tudott, — ugy most vessen számot a multtal és keresen oly eszközt saját maga létesülhetésére, a melyhez sem ész, sem pénz a nyers erőnél egyébb nem szükséges. De ez utóbbihoz már ezek szégyenkedve nyulnának, nem találják azt összeegyeztethetőnek saját multjukkal. Megpróbálják letünt szerepük felébresztését felhasználnak ahhoz minden módot és eszközt és e közben mind mélyebbre sülyednek, mig végre láthatatlanná lesznek.

Ez egy oly betegsége a társadalomnak, a melynek gyógyitására egy benem látható idő adja meg majd arra a gyógyszert, hogy az az élet szinteréről megszámlálhatlan időre ismét letünjék.

Tartsuk meg mindenben az egyszerüséget, ne vágyódjunk oly dolgok után, mely állásunk és anyagi helyzetünkkel össze nem fér, ne kivánjunk tündökölni, ha azzal a társadalomnak hasznot vagy előnyt kivivni nem tudunk; mert ezzel csak ellenségeinket szaporitjuk. Tiszteljük az emberben az emberi méltóságot, mert ezzel saját magunk értékét növeljük. Ha ezen nemes tulajdonságot tudjuk lelkünkben meghonositani, akkor soha sem fogunk panaszt hallani irigység, bosszu állás vagy egyébb nemtelen cselekményekről, melyek a társadalmi összhangzatot, egyetértést, baráti vonzalmat és részvétet meglazitana.

Irodalom.

„Hangulatok“ lesz a czime Bartha Miklós könyvének, mely a könyvpiczon karácsonykor fog megjelenni. Ez a könyv negyven darab prézsban irt költeményt foglal magában ily czimek alatt: Virrasztás, A nő, Könnyelmüség, Císar győz, Ősapánk, Biróság előtt, Ki a hibás, Az árva, Tapasztalás, Verőfény, Télen, A magának való, Jutalom, Vigasz, A holnap, A szerencsétlen, A halál, Megváltás, Templomban, A költő sorsa, A költő hivatása, Elvérzés, Pásztortűz, Emlékezet, Otthon, Földélzeten, Az árnykép stb. A ki Bartha vezérczikkeit ismeri, az fogalmat alkothat magának arról, hogy mily nyelvezettel, mily szingazdag festéssel és mily elragadó fantáziával vannak megirva ezek a költemények. A közönség körében szokatlan érdeklődést keltett az a hir, hogy Barthától szépirodalmi dolgozatok jelennek meg a könyvpiaczon. Barthát a „Magyarország“ szerkesztősége birta reá könyvének kiadására, s a „Magyarország“ most azzal kedveskedik olvasóinak, hogy Bartha könyvét diszes kiállitásban karácsonyi és ujévi ajándékul előfizetőinek ingyen fogja megküldeni. A könyvet mindenki megkaphatja, a ki a „Magyarország“-ra egy negyedévre előfizet. Az előfizetési dij (3 frt 50 kr) bármikor beküldhető ily czim alatt: „Magyarország“ kiadóhivatala, Budapest, Sándor u. 2. Bartha művének bolti ára 2 frt lesz és külön is megrendelhető a „Magyarország“ kiadóhivatalában.

Ujdonságok.

— **A kalotaszegi varrottasok karácsonyi kiállitása Kis-Czellben.** Az erdélyi bérczek távol vidékéről eljött hozzánk egy gyengéd nő, hogy fáradhatatlan kitartással, és buzgalommal tegyen eleget, egy kiválóan gyökeres, igaz ős magyar női kézi ipar terjesztése körüli hazafias feladatának.

Hogy ezen feladatnak bár némileg is megfelelhessen Kis-Czellben, szüksége van a legelőkelőbb magyar hölgyek buzgó támogatására.

Felhivjuk azért a hölgyek figyelmét, Gyarmathy Zsigáné mai tárcza czikkére. Vegyenek példát és kövessék azokat a főrangu s a többi nemes lelkü honleányokat, kik nem röstelték az anyagi pártolás mellett a fáradságot sem, a kalotaszegi női házi ipar terjesztése érdekében.

Fel kell hogy emlitsük e helyen azt a nemes és hazafias tettet, hogy Pick Henrikné ő nagysága sietett ugy Kolozsvárinak, mint a varottasok kiállitásának teljesen dijmentes helyiséget engedni át — a Hungáriába a mit azonban arra való tekintettel, hogy a kiállitást a főtéren tartottuk czélszerünek elhelyezni, a legnagyobb sajnálatra nem lehetett el fogadni, annyival is inkább, mert ugyancsak dijmentesen ajánlott fel helyiséget Mészáros János ur is, a főtéren levő Korona szállóba.

— **Hangverseny Sárvárott.** Emlitettük volt hogy Battyhány Lajosné sz. Andrássy Ilona grófnő védnöksége alatt, a sárvári városi kórház épitése alapja javára decz. 11-ére a Korona szálló nagytermében hangversenyre készülnek.

Ez a hangverseny tényleg megtörtént, igen előkelő és szép számu közönség jelenlétében.

A műsor számai igen szépen sikerültek, és Kerdin Mariska énekszámai mellett ki mint gyakorlott operaénekesnő, magasra emelte a hangverseny ünnepét, feltünt a 3-ik szám, Liszt XIV Rapsodiája, melyet valóságos virtousitással adott elő zongorán Nagy Ilona kisasszony, Nagy Péter sárvári kir. közjegyző bájos leánya, s ezért igen sok tapsot aratott.

— **Niagara eltünése.** Még két emberöltő és a Niagara vizesése — a földgömb e legritkább természeti szépsége — nem lesz többé. Ezt jósolja tudniilik nekünk Lord Keloin, a hirneves angol fizikus. Akkor csupa turleina, csatorna, óriás lapátkerekek hozzáférhetetlenné fogják tenni a vizesést, melynek egész erejét ipari czélokra használják fel. A hydroelektrikus erőkifejtés hallatlan fejlődése az utóbbi években igazat látszik adni Lord Keloin állitásának. Az amerikaiaknak oly kevés érzékük van a szép iránt, hogy a remek és fenséges vizesést szivesen feláldozzák az iparnak épen ugy, mint óriás őserdőiket a mezőgazdaságnak áldozták fel. Üdvös dolog volna, ha az Egyesült-Államok törvényt szabnának arra, hogy a Niagara-zuhatag legalább egy ponton hozzáférhető legyen az utazó közönség számára ugy, hogy még századok multva is gyönyörködhessenek a természet e hatalmas szépségében.

— **A Kis-Czell-pándorfi h. é. vasut** ujabb értesülés szerint deczember hó 20-án adatik át a közforgalomnak. A kiadott menetrendből a főbb adatokat itt közöljük.

KIS-CZELLBŐL INDUL.

Kis-Czellből indul reggel	4	óra	55	percz.
Sopronba érkezik d. e.	8	„	06	„
Pándorfra „ d. e.	10	„	03	„
Kis-Czellből indul d. u.	2	óra	46	percz.
Sopronba érkezik d. u.	6	„	06	„
Pándorfra „ este	7	„	59	„

KIS-CZELLBE ÉRKEZIK.

Pándorfról indul reggel	4	óra	46	percz.
Sopronból „ „	6	„	25	„
Kis-Czellbe érkezik d. e.	9	„	44	„
Pándorfról indul d. u.	2	óra	36	percz.
Sopronból „ d. u.	4	„	20	„
Kis-Czellbe érkezik este	7	„	45	„

A fenti menetrend tehát a Kis-Czellből Sopronba s megforditva utasok részére igen kényelmes. Megjegyezzük még, hogy Kis-Czellből Sopronba átszállás nélkül lehet majd utazni.

— **A „Magyarország“** politikai napilap ez idő szerint a legjobban szerkesztett lap az országban. Legelső rangu iróink és publicistáink ma kétségtelenül a Magyarországba irnak. Első sorban Bartha Miklós, az országnak ma legnagyobb tollu publicistája, továbbá Pázmándy Dénes, Hock János, maga a főszerkesztő Hollő Lajos, Hentaller Lajos, Inczédy László stb. napról napra a legélénkebbé és legelevenebbé teszik a magyar olvasóközönségnek ezt a kiválóan kedvelt lapját. A Magyarországban jelennek meg azonkivül Móra Istvánnak országszerte feltünést keltő tárczái. Ugy, hogy a ki eleven, jól értesült és igazán első rangu hirlapot akar olvasni, az bátran a Magyarországhoz fordulhat. A „Magyarország“-ot nemcsak nemes, előkelő hangja, egyenes, nemzeti iránya és minden tekintetben hozzáférhetlensége teszi a magyar olvasó közönség előtt becsessé, hanem az is, hogy a család minden tagjának nyujt kellemes szórakozást. Tárczái, regényei, eleven hirei, párizsi levatlevelei stb a legkedvesebb olvasmányt képezik. A Magyarország az éjjeli postával küldetik szét, ugy hogy reggel már az ország legtávolabbi részeiben is ott van. Mily előny ez a hivataloknak, földbirtokosoknak, kereskedőnek, iparosnak és minden intelligens embernek, hogy más lapokat megelőzőleg olvashatja már reggel mindazt, a mi az országban és külföldön történik. Az országgyülést, a hivatalos közléseket, a bel- és külföldi tőzsdei zárlatokat, szóval mindazt, a mi nemcsak érdekes, de az illetőnek állására és üzletére nézve is nagy befolyással van. Tudjuk, hogy mily előnyösen használják fel egyesek, ha valaki egy nappal, vagy fél nappal el van maradva az eseményektől. A ki ma egy fontos hirt előbb tud meg, az mérhetetlen előnyben van a többiek felett. A „Magyarország“ mindenkire nézve lehetővé teszi ezt a korai és megbizható értesülést. Ez biztositotta a Magyarország részére azt az óriási elterjedést, a minek ma örvend. A „Magyarország“-ra legczélszerübb postautalványon előfizetni akár egy hóra, (1 frt 20 kr.) akár egy negyedévre. (3 frt 50 kr.) Czim: Magyarország kiadóhivatala Budapest, Sándor u. 2. A félévi előfizetési dij 7 frt, az egész évi 14 frt.

GONDOLATOK.

A ki gondolkodik, hogy gondolatot irjon, az nem ir gondolatokat.

Megrójjuk a nőkben a kivánosiságot, és a nők kivánosiak arra is hogy miért!

A szerelem gazdagnak játék — szegénynek életszükséglet, ezért találni a legkevesebb agglegényt a szegények között.

A szamár sóhajtott a pusztában, mikor az oroszlán rátámadt: Istenem, miért nem oroszlánnak teremtettél! — A szamár gazdája lelőtte az oroszlánt, s a vonagló állat ily sóhajra fakadt: Istenem, miért nem teremtettél szamárnak!

Miért sir előbb az ujszülött, mint nevet? Mert érzi, hogy siralomvölgybe ért.

Multunkban ledőlt, jövőnkben épülő légvárak állanak — csoda-e, ha a jelen csak törmelékeken, rögös utakon visz? A..

Ha megházasodunk: mint a hosszu tengeri utra induló hajó-kapitány, mi is lepecsételt levelet veszünk át, melynek tartalmával csak a sik tengeren ismerkedünk meg.

Nincs az a kendő, a melylyel oly alaposan letörölhetjük a nő könnyeit, mint a selyem ruhával.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, miszerint Kis-Czell nagy község tulajdonát képező n.-dömölki határban fekvő a n.-dömölki 94 és 183 sztjkben foglalt 89 hold részint

legelő részint szántóföld

nyilvános árverezés utján szabad gazdálkodással legtöbbet igérőnek 6 évre bérbe adatik.

Árverési határidő 1898. év január hó 9-dikén d. u. 2 órakor Kis-Czell nagy község tanács termében kitüzetik, hol is az árverési feltételek hivatalos órák alatt betekinthetők.

Kis-Czell, 1897. deczember hó 15.

Loránt Gyula jegyző — Pálovits József biró.

569./633. szám.
1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kis-czelli kir. járásbiróság 1897. évi 5976. és 2785 sz. végzése következtében dr. Balassa Jenő kis-czelli ügyvéd Farkas György gérczei lakosok javára ifj. Szabó István és neje ellen 58 frt 73 kr., 33 frt 60 kr s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 345 frtra becsült 2 igás ökör, gazdasági eszközök, takarmány nemű stb. az 1881. 60. t.-cz. 120. §-a értelmében nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kis-czelli kir. járásbiróság 6055/6357. 1897. számu végzése folytán 58 frt 73 kr. tőkekövetelés, 33 frt 60 kr biróilag már megállapitott költségek erejéig Borgáthán leendő eszközlésére 1897. évi deczember hó 11. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Kis-Czell, 1897. évi deczember hó 9-ik napján.

Végh
kir. birósági végrehajtó.

Dr. Hőgyes korszakos találmánya

Asbest-talpbélés

Kímélő bőrszivárgás!
Kímélő lábizzadás!
Kímélő nagyhólyag!
Kímélő szemölcs lábhagyma!

Kérjük az Asbest-talpbélést czipőszabóktól.

Felnőtteknek 35-45 számig 1 frt 20 kr.
Gyermekeknek 20-34 számig 60 kr.
csak utánvét mellett

Dr. Hőgyes találmányát szabadalom védi minden országban. — Bővebb felvilágositást készséggel ad

„Az Első magyar asbestáru gyár"
Budapest, VI., Szent-utcza 18.

Kis-Czellben kizárólag:
REIF DÁVID urnál kapható.

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget értesiteni, hogy

a kalotaszegi varrotas

karácsonyi kiallitása

már vasárnap, azaz deczember hó 12-ik napjától kezdve a Korona szállodában

megtekinthető lesz. Az érdeklődők nagybecsű látogatásáért esedezem

Kis-Czell, 1897. deczember hóban.

mely tisztelettel
Kolozsváriné,
a kalotaszegi varrotas terjesztője.

1897. Nyomt. Goldberg Gyula Pápán.